

Podręcznik obejmuje wiedzę o organizacji i funkcjonowaniu finansów zarówno w ujęciu makro-, jak i mikroekonomicznym. Autor przedstawił m.in. istotę finansów i rozumienie tego pojęcia we współczesnej gospodarce, kategorie finansowe, główne teorie finansów, funkcje pieniądza w przeszłości i obecnie, podmioty systemu ekonomicznego w warunkach pieniężnych, krążenie pieniądza i dochodu w gospodarce, czynnik czasu w działalności gospodarczej i wartość pieniądza w czasie, oszczędności pieniężne i ich transformację w kapitał, system finansowy, politykę finansową, instrumenty finansowe, kryzysy finansowe, globalny system finansowy, strukturę finansową polskiej gospodarki.

Podręcznik jest przeznaczony dla studentów kierunków ekonomicznych

Spis treści

Wstęp

Rozdział 1

PRZEDMIOT I METODA NAUKI FINANSÓW

- 1.1. Etymologia terminu „finanse” i główne etapy rozwoju finansów
- 1.2. Współczesne rozumienie finansów
 - 1.2.1. Ogólna charakterystyka finansów
 - 1.2.2. Finanse w ujęciu podmiotowym
 - 1.2.3. Finanse w ujęciu przedmiotowym
 - 1.2.4. Finanse w ujęciu instrumentalnym
 - 1.2.5. Finanse w ujęciu funduszowym
- 1.3. Przedmiot badań nauki finansów
 - 1.3.1. Zjawiska finansowe
 - 1.3.2. Stosunki finansowe
- 1.4. Metoda badań
 - 1.4.1. Uniwersalne metody poznania naukowego
 - 1.4.2. Metody prakseologiczne
 - 1.4.3. Metody statyczne i metody dynamiczne
- 1.5. Model w nauce finansów
- 1.6. Systemowe podejście do zjawisk finansowych
- 1.7. Znaczenie eksperymentu w nauce finansów
- 1.8. Metoda prób i błędów
- 1.9. Ekonomiczna i społeczna treść zjawisk finansowych

Rozdział 2

SYSTEMATYKA DYSCYPLIN FINANSOWYCH

- 2.1. Ogólna charakterystyka dyscyplin finansowych
- 2.2. Rodzaje dyscyplin finansowych
 - 2.2.1. Kryterium metody
 - 2.2.2. Kryterium funkcji ekonomicznych
- 2.3. Finanse a inne nauki
 - 2.3.1. Interdyscyplinarny charakter zjawisk finansowych
 - 2.3.2. Finanse a nauki ekonomiczne
 - 2.3.3. Finanse a matematyka
 - 2.3.4. Finanse a socjologia
 - 2.3.5. Finanse a psychologia
 - 2.3.6. Finanse a etyka

Rozdział 3

KATEGORIE FINANSOWE

- 3.1. Istota kategorii finansowych
- 3.2. Kategorie przychodowe
 - 3.2.1. Cena
 - 3.2.2. Przychód pieniężny
- 3.3. Kategorie dochodowe
 - 3.3.1. Dochód
 - 3.3.2. Zysk
 - 3.3.3. Procent
 - 3.3.4. Renta pieniężna
- 3.4. Kategorie wydatkowo-kosztowe
 - 3.4.1. Wydatek
 - 3.4.2. Koszt
 - 3.4.3. Amortyzacja
- 3.5. Kategorie podatkowe
- 3.6. Kategorie dłużne
 - 3.6.1. Pożyczka pieniężna
 - 3.6.2. Kredyt pieniężny
 - 3.6.3. Deficyt finansowy
 - 3.6.4. Dług finansowy

Rozdział 4

PRZEGLĄD WYBRANYCH TEORII FINANSÓW

- 4.1. Ogólna charakterystyka teorii finansów
- 4.2. Klasyczna teoria finansów
- 4.3. Liberalna teoria finansów
- 4.4. Teorie związane z podażą pieniądza
 - 4.4.1. Koncepcja podaży pieniądza
 - 4.4.2. Teoria bankowa
 - 4.4.3. Teoria obiegowa
 - 4.4.4. Teoria ilościowa
- 4.5. Teorie popytu na pieniądź
 - 4.5.1. Ogólna charakterystyka
 - 4.5.2. Popyt na pieniądź w ujęciu J.M. Keynesa
 - 4.5.3. Popyt na pieniądź w ujęciu W.J. Baumola i J. Tobina
 - 4.5.4. M. Friedman i monetaryści
 - 4.5.5. Ewolucja teorii popytu na pieniądź
- 4.6. Teoria finansowania antycyklicznego
- 4.7. Wybrane teorie związane z rynkiem kapitałowym
 - 4.7.1. Teoria (hipoteza) efektywności informacyjnej rynku kapitałowego
 - 4.7.2. Teoria finansów behawioralnych
 - 4.7.3. Model wyceny aktywów kapitałowych
- 4.8. Teorie związane z polityką monetarną
 - 4.8.1. Teoria optymalnych obszarów gospodarczo-walutowych
 - 4.8.2. Reguła Taylora

Rozdział 5

PIENIĄDZ JAKO TWORZYWO ZJAWISK FINANSOWYCH

- 5.1. Funkcje pieniądza
- 5.2. Z historii pieniądza
- 5.3. Charakterystyka współczesnego pieniądza
- 5.4. Kreowanie współczesnego pieniądza
 - 5.4.1. Założenia ogólne
 - 5.4.2. Kreacja pieniądza w ujęciu kontowym
 - 5.4.3. Kreacja pieniądza w ujęciu sformalizowanym
- 5.5. Euro – droga do wspólnej waluty
 - 5.5.1. Historia integracji walutowej
 - 5.5.2. Europejski System Walutowy
 - 5.5.3. Raport Delorsa i Traktat z Maastricht
 - 5.5.4. Euro – wspólny pieniądź Unii Europejskiej

Rozdział 6

DZIAŁALNOŚĆ PODMIOTÓW SYSTEMU EKONOMICZNEGO W WARUNKACH PIENIĘŻNYCH

- 6.1. Rzeczowo-pięniężny charakter procesu gospodarowania
- 6.2. Dwusektorowy model gospodarki
- 6.3. Podstawowe kategorie podmiotów systemu ekonomicznego
 - 6.3.1. Gospodarstwa domowe
 - 6.3.2. Przedsiębiorstwa
 - 6.3.3. Państwo
- 6.4. Porównanie sytuacji podmiotów systemu ekonomicznego w warunkach pieniężnych

Rozdział 7

KRAŻENIE PIENIĄDZA I DOCHODU W GOSPODARCE NARODOWEJ

- 7.1. Statyczne i dynamiczne ujęcie gospodarki narodowej
- 7.2. Krążenie dóbr i dochodów w gospodarce narodowej
- 7.3. Krążenie dochodów w ujęciu rachunków narodowych
 - 7.3.1. Ogólne zasady budowy rachunków narodowych
 - 7.3.2. System rachunków narodowych
- 7.4. Podstawowe zależności finansowe w gospodarce w ujęciu rachunków narodowych
 - 7.4.1. Kryterium wyodrębnienia sektorów
 - 7.4.2. Znaczenie podziału gospodarki narodowej na sektory realne i sektory finansowe
 - 7.4.3. Związki między sektorami realnymi a sektorami finansowymi gospodarki narodowej

Rozdział 8

PIENIĄDZ I CZAS

- 8.1. Czynniki czasu w działalności gospodarczej człowieka
- 8.2. Wartość pieniądza w czasie
- 8.3. Inflacja
 - 8.3.1. Rodzaje inflacji
 - 8.3.2. Skutki inflacji
- 8.4. Metody pomiaru zmian wartości pieniądza w czasie

- 8.4.1. Procent prosty
- 8.4.2. Procent składany
- 8.4.3. Wartość zaktualizowana
- 8.4.4. Wartość zaktualizowana netto
- 8.4.5. Wewnętrzna stopa zwrotu
- 8.5. Zasady posługiwania się pieniędzem w czasie

Rozdział 9

OSZCZĘDNOŚCI PIENIĘŻNE

- 9.1. Ekonomiczny sens oszczędności
- 9.2. Pomiar oszczędności
- 9.3. Motywy gromadzenia oszczędności pieniężnych
- 9.4. Rodzaje oszczędności

Rozdział 10

TRANSFORMACJA OSZCZĘDNOŚCI W KAPITAŁ

- 10.1. Przyczyny transformacji
- 10.2. Transformacja bezpośrednia
- 10.3. Transformacja za pośrednictwem banków komercyjnych
- 10.4. Pozabankowi pośrednicy finansowi
 - 10.4.1. Istota działalności pozabankowych pośredników finansowych
 - 10.4.2. Towarzystwa ubezpieczeniowe
 - 10.4.3. Towarzystwa powiernicze
 - 10.4.4. Otwarte fundusze emerytalne

Rozdział 11

SYSTEM FINANSOWY

- 11.1. Istota systemu finansowego
- 11.2. Funkcje systemu finansowego
- 11.3. Elementy systemu finansowego
 - 11.3.1. System bankowy
 - 11.3.2. System finansów publicznych
 - 11.3.3. System finansowy ubezpieczeń
- 11.4. Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie
- 11.5. Komisja Nadzoru Finansowego
- 11.6. Komitet Stabilności Finansowej
- 11.7. Koncepcja Rady do spraw Ryzyka Systemowego
- 11.8. Bankowy Fundusz Gwarancyjny
- 11.9. Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny
- 11.10. Pozostałe instytucje finansowe

Rozdział 12

POLITYKA FINANSOWA

- 12.1. Przedmiot polityki finansowej
- 12.2. Podmiot polityki finansowej
- 12.3. Cele polityki finansowej
 - 12.3.1. Cele uniwersalne
 - 12.3.2. Cele specyficzne
- 12.4. Rodzaje polityki finansowej
 - 12.4.1. Polityka monetarna
 - 12.4.2. Polityka fiskalna
- 12.5. Instrumenty polityki finansowej
- 12.6. Problem koordynacji polityki finansowej

Rozdział 13

INSTRUMENTY FINANSOWE

- 13.1. Istota instrumentów finansowych
- 13.2. Rodzaje instrumentów finansowych
- 13.3. Instrumenty finansowe rynku pieniężnego
 - 13.3.1. Bony skarbowe
 - 13.3.2. Czek
 - 13.3.3. Weksel
- 13.4. Inne instrumenty rynku pieniężnego
- 13.5. Instrumenty finansowe rynku kapitałowego
 - 13.5.1. Obligacje
 - 13.5.2. List zastawny
 - 13.5.3. Akcje
- 13.6. Finansowe instrumenty pochodne
 - 13.6.1. Opcje
 - 13.6.2. Kontrakty terminowe
 - 13.6.3. Swap

- 13.6.4. Warranty
- 13.6.5. Instrumenty IRS, CIRS i CDS
- 13.7. Instrumenty cenowe
- 13.8. Finansowe instrumenty rozliczeniowe
- 13.8.1. Inkaso
- 13.8.2. Akredytywa
- 13.8.3. Konosament
- 13.8.4. Karty płatnicze

Rozdział 14

KRYZYSY FINANSOWE

- 14.1. Przesłanki kryzysów finansowych
- 14.2. Istota kryzysu finansowego
- 14.3. Sektory podatne na kryzysy finansowe
- 14.3.1. Sektor bankowy
- 14.3.2. Sektor finansów publicznych
- 14.3.3. Kryzysy walutowe
- 14.4. Mechanizm kryzysu finansowego – wybrane przykłady
- 14.4.1. Bańka tulipanowa
- 14.4.2. Upadek Kompanii Mórz Południowych i Kompanii Missisipi
- 14.4.3. Kryzys meksykański .
- 14.4.4. Inne kryzysy walutowe
- 14.4.5. Bańka internetowa 2000
- 14.5. Wielki Kryzys
- 14.6. Kryzys finansowy zapoczątkowany w latach 2007–2008
- 14.6.1. Przyczyny kryzysu
- 14.6.2. Przebieg kryzysu
- 14.6.3. Działania ratunkowe – aspekt instytucjonalny
- 14.6.4. Skala działań ratunkowych i ich skutki
- 14.7. Kryzys finansowy zapoczątkowany w latach 2007–2008 – aspekty teoretyczne

Rozdział 15

GLOBALNY SYSTEM FINANSOWY

- 15.1. Koncepcja globalnego systemu finansowego
- 15.2. Wczesne próby budowy międzynarodowego systemu finansowego
- 15.3. Międzynarodowy Fundusz Walutowy
- 15.4. Bank Światowy
- 15.5. Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju
- 15.6. Europejski Bank Inwestycyjny
- 15.7. Bank Rozrachunków Międzynarodowych
- 15.8. Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego
- 15.9. Wypłacalność zakładów ubezpieczeniowych
- 15.10. Forum Stabilności Finansowej
- 15.11. Rada Stabilności Finansowej
- 15.12. Europejski System Nadzoru Finansowego
- 15.13. Unia Bankowa
- 15.14. Europejskie fundusze stabilnościowe
- 15.14.1. Europejski Instrument Stabilności Finansowej
- 15.14.2. Europejski Mechanizm Stabilizacji Finansowej
- 15.14.3. Europejski Mechanizm Stabilności
- 15.15. Pozostałe europejskie organizacje finansowe

Rozdział 16

STRUKTURA FINANSOWA GOSPODARKI POLSKIEJ

- 16.1. Czynniki kształtujące strukturę finansową gospodarki polskiej
- 16.2. Charakterystyka podstawowych wielkości i wskaźników ekonomicznych oraz finansowych
- 16.3. Monetyzacja gospodarki polskiej
- 16.4. Aktywa finansowe gospodarki polskiej – finansjalizacja
- 16.5. System bankowy
- 16.5.1. Ogólna charakterystyka struktury systemu bankowego
- 16.5.2. Narodowy Bank Polski
- 16.5.3. Banki komercyjne
- 16.6. Towarzystwa ubezpieczeniowe
- 16.6.1. Rozwój towarzystw ubezpieczeniowych
- 16.6.2. Wzrost wartości składek ubezpieczeniowych
- 16.6.3. Struktura rynku ubezpieczeniowego
- 16.6.4. Wartość i struktura aktywów i pasywów sektora ubezpieczeniowego
- 16.6.5. Portfel towarzystw ubezpieczeniowych
- 16.6.6. Wypłacalność towarzystw ubezpieczeniowych
- 16.6.7. Wyniki finansowe towarzystw ubezpieczeniowych
- 16.7. Towarzystwa funduszy inwestycyjnych

- 16.8. Fundusze emerytalne
- 16.9. Zmiany w otwartych funduszach emerytalnych w latach 2011–2013
- 16.10. Pracownicze programy emerytalne oraz indywidualne konta emerytalne
- 16.11. Indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego
- 16.12. Towarzystwa leasingowe
- 16.13. Struktura obrotów kapitałowych Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie
- 16.14. Spółdzielcze Kasy Oszczędnościowo-Kredytowe
- 16.15. Firmy factoringowe
- 16.16. Firmy pośrednictwa kredytowego
- 16.17. Struktura kapitału wysokiego ryzyka
- 16.18. Struktura funduszy publicznych
 - 16.18.1. Bilans sektora finansów publicznych
 - 16.18.2. Struktura dochodów publicznych
 - 16.18.3. Struktura wydatków publicznych
 - 16.18.4. Struktura wydatków budżetu państwa
- 16.19. Państwowe fundusze celowe
- 16.20. Dług publiczny
- 16.21. Bilans płatniczy
- 16.22. Zadłużenie zagraniczne i międzynarodowa pozycja inwestycyjna Polski

Bibliografia

Indeks